

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja trikrat na teden, v torek, četrtek in soboto, ter velja po pošti prejemati. Za avstro-ogerske dežele ali v Mariboru s pošiljanjem na dom, za celo leto 10 gold., za pol leta 5 gold., za četrt leta 2 gold. 60 kr. Za tuje dežele za celo leto 12 gold., za pol leta 6 gold., za četrt leta 3 gold. 25 kr. a. v. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petitvrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska. 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štempelj za 30 kr. — Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Mariboru, v koroški ulici hišn. št. 220.

Opravištvo, na katero najse blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. i. administrativne reči, je v tiskarnici: F. Skaza in dr., v koroški ulici hišn. št. 229

Shod slovenskih učiteljev v Ljubljani.

Kakor v številu 100 našega lista poziv slovenskim učiteljem kaže, sklicuje slovensko učiteljsko društvo vse učitelje po celi Sloveniji na zbor, ki ga bodo učitelji imeli 24. in 25. t. m. v Ljubljani, kot v središču našega naroda. Mi, ki smo od rojstva našega lista vedno poudarjali, da je ljudska omika in ljudska šola glavna podloga naše narodne bodočnosti; mi, ki smo se za tega delj vselej potegovali za učiteljstvo in njegove koristi, imamo tudi v oči tega zbora pravico in dolžnost ob tej priliki svojo besedo reči.

Učiteljski zbor v Ljubljani se nam iz dveh razlogov pomenljiv zdi, zatorej naj bi se od vseh strani gledalo na to, da vredno in dostojno izpade. Pomenljiv je ta zbor, ker se prvič zberó učitelji iz cele Slovenije. Kranjsko društvo se je spremenilo v slovensko, namesto samo kranjskih zberó se tu učitelji od povsod, kjer Slovenci bivajo. Torej, tu vidimo en važen praktičen korak do našega narodnega zedinjenja. In posebno učiteljem je tega zedinjenja treba; po eni strani imajo duševne in materialne interese vsi ene in iste, po drugi pak imajo tu priliko ne samo seznaniti se osobno, temuč tudi izmenjavati misli in nazore, učiti se drug od drugega. Mnogi, narodno omahljiv bode tu, videč celo falango slovenskih sostanovcev, dobil pogum narodu ostati zvest. Ravno zdaj je med učitelji, osobito med onimi, ki so ob periferiji naše občeslovenske domovine, začel se čuden, dvomljiv duh širiti. Te naj pridobé njih lastni kolegi za narod in njegovo šolo!

Drugič je zbor vseh slovenskih učiteljev, udov in neudov slovenskega učiteljskega društva, važen, ker je shod strokovnjakov ljudske šole. Še nam po Štajerskem, Koroškem, v Primorji urivajo tuj jezik v ljudske šole. Nálog učiteljev, strokovnjakov

je, da povzdignejo kolektivno svoj glas proti tem pedagogičnim nesmislim.

Zatorej upamo, da se bodo učitelji iz vseh slovenskih krajev v množnem številu tega shoda udeležili; upamo, da bodo narodnjaki, občine, župe, podpirali učitelje, da bodo mogli iz daljnih krajev na shod v Ljubljano. Od ljubljanskih Slovencev pak smemo pričakovati, da bodo slovenske učitelje sprejeli kolikor morejo lepo in podpiralno.

Ker vidimo, da se taci zborov pri drugih narodih ne udeležijo samo učitelji ljudskih, temuč tudi učitelji srednjih šol, kateri morejo s svetom in dejanjem svojim, če prav nižjim sopoklicnikom v pomoč biti, pozivljemo v imenu narodne stvari tudi naše slovenske profesorje, da se zbora in posvetovanj udeležijo. Vsako aristokratsko držanje je tu greh. Tu gre za omiko naroda, za šolo. Ta je prva, tu neha vsak obzir.

Dopisi.

Iz Kranja. 3. sept. [Izv. dop.] Očevidno leti zdaj vse vladno kamenje in vsa smrdeča dunajska nesnaga na Čehe, najmočnejši stebler državopravne opozicije, češ, kadar pade enkrat ta, se drugi leliko poderejo. Drugi člani opozicije uživajo kolikor toliko mir in vsak dela po svojem; Slovenci si snujemo društva in delamo jezove proti napadu silnih valov. Prav tako, ker v društvu je moč; a delaje za se ne prezirajmo noben trenutek ljute borbe na Češkem, ker grob, ki ga hočejo Nemci Čehom skopati, je tudi nam namenjen in sovražniki Čehov so tudi naši sovražniki; ne pozabimo, da so češki časopisi vselej v naših silah in potrebah z mogočno besedo nam na pomoč prihiteli, povračajmo jim po naših javnih glasovih njihovo prijaznost. — O zadevah tukajšne hranilnice je poročati, da teče ta stvar, akoravno počasi, vendar naprej. Malenkosti, za-

rad katerih se je prošnja prvokrat odbila, so zdaj popravljene, prošnja se je vnovič vložila in če ne gre v Avstriji res vse narobe, utegne dovoljenje kmalu priti. Ljubljanska hranilnica namerjava sicer v Kranji podružnico narediti, pa to nas ne plaši prav nič. Bolj plašljivo je to, da se nekateri narodnjaki začetega delovanja pri hranilnici boje; jaz pa pravim, če je drugje šlo, zakaj bi v Kranji ne, samo na to je treba gledati, da bodo narodnjaki pri prihodnjih volitvah (meseca novembra) v mestni zastop zmagali in potem prevzame mestni odbor tudi hranilnico, kakor je to v drugih mestih. Delajmo neprestano in neprestrašeno za korist slovenskega naroda. — Tlak našega mesta, nad katerim se je vsakdo škandaliziral, ki je imel priliko, si noge na njem pokvarjati, se zdaj popravlja in sicer dobimo po izgledu poglavitnega mesta makadam. Tudi stari most čez Kokro, ki se je bil pred več leti podrl in katerega ni bilo več sledu, se bode zopet prikazal; s tem se bode veliki potrebi pomagalo, ker Kokrski klanec je bil vsakemu vozniku jako težaven, pa tudi nevaren. In tako se tudi pri nas svet pomiče naprej, samo kar se šol tiče, ne gre rado; ne morem na tanko poročati, kako stoji zdaj z deklško šolo tukaj, to pa vem, da deželni šolski svet s hvalevredno stanovitnostjo stoji na tem, da se naredi ta šola. Da so naši mestni očetje o šolskih zadevah zlo trdi, se tudi iz tega lahko povzame, da za majhne potrebščine in popravljanja na tukajšnji gimnaziji nečejo ne krajcarja dati; eden naj odličnejših trdovratnikov, incredible dictu, je gospod dekan Reš sam. —

Še ena mi leži na srei, in to težka: g. Jugovic naš vrli deželni in državni poslanec itd. daje masno službo v svojem mlinu nekemu človeku, ki je največji sovražnik vsega, kar se imenuje slovensko, ki je zoper lastnega gospodarja ob času volitev najbolj agitiral, na katerem leži opravičeni

Listek.

Privina in Kocelj,

kneza panonskih Slovanov.

(Češki spisal Havelka, poslovenil prof. Karel Glaser.)
(Dalje.)

Ginzel v svojej zgodovini sv. Cirila in Metodja trdi, da ono mesto Privinovo, Mosaburg imenovano, nij bilo pri Blatenskem jezeru, nego v Korotanih na severni strani od jezera vrbskega, kjer se je še dandenes naselbina Moosburg imenovana ohranila. Ginzel se opira v svojem mnenju na dva vira; eden mu je Conversio Bagoariorum v Pertz Monumenta XI, 11, kjer se nahajajo sledeče besede: „Infra civitatem Privinae — ecclesiam construxerunt —, in qua Adrianus martyr humatus.“ Drugi vir je pisnto cesarja Otona, ki solnograškega škofa v Korutanih obdaruje, ki ima med ostalim sledeče: „Mosaburg . . . ubi sanctus Adrianus requiescit.“ Ker se omenja grob sv. Adriana v obeh mestih, je razvideti, da ste mesti spadali k občini, ki je po prvem imenu bila Privinova in ki je po drugem viru v Korutanih bila in se Moosburg imenovala. Nij tedaj dvomiti, da je imel Privina v lenu in sicer v Korutanih mesto Moosburg imenovano, katero se je še do denes pri vrbskem jezeru ohranilo. S tem pa še Ginzel nij dokazal, da je to glavno mesto Privinino, ki si ga je v Panoniji postavil. Poslednji Mosaburg zove

se tudi „civitas“ in bil je brez dvombe navadna vas, med tem ko se panonski Mosaburg, že utrjeno mesto nikjer drugače ne imenuje, kakor „municipium“ ali „castra“. Če dalje uvažujemo, da mesta zaradi lokalnih razmer enaka imena dobivajo, se nij čuditi, da tudi v Privinovem lenu dve Blatni nahajamo.

Mnogo težje pa je določiti, kako veliko je bilo Privinovo leno in katere krajine je obsegalo. V životopisu sv. Klementa je imenuje Kocelj „Panoniae universae imperator“ in ker vlasti po očetu podedovane razširil nij, bi mogli soditi, da je cela Panonija bila Privinova. V tem viru pa dostikrat tako neverjetna sporočila nahajamo, da jim ne smemo zaupati. In ko bi iz „Conversio Bagoariorum“ ne vedeli, da je leno Privinovo samo eden del dolenje Panonije obsegalo, bi lahko razvideli, da imenovani životopis raztežaj Privininega lena napačno naznanjuje, ker nam verjetni viri pravijo, da tisti del dolenje Panonije, ki se razprostira med Savo in Dravo, nikoli nijso pripadali k Privinovemu lenu, nego bili so kneževina Ljudovika, Ratimirja in njih naslednikov; njegovo leno se še do gorenje Panonije nij raztežalo, ker se v virih nahaja v letih 848 in 866 Werinher kot grof gorenje Panonije. Samo to vemo za gotovo, da se je omenjeno leno razprostiralo samo do Rabe, in sicer po stanovnem pismu Koceljevemu, s katerimi cerkvi sv. Emerana nekoliko posestev pri Rabi po-

deljuje; segalo je tedaj leno na južni strani bržkone do Donave. Pa jako težko so določiti meje na zapadni strani. Po tem, da je Ptuj na Štirskem in Mosaburg na Koroškem še k Privinovemu lenu pripadalo, sklepamo da je vsaj do teh mest segalo. Nekateri pisatelji še tudi Nitransko prištevajo temu lenu trdeči, da ga je moral Mojmir Privini prepustiti. Po tem mnenju bi bila tedaj moč Privinina segala čez Donavo do karpatskih gor; pa nobeden vir ne podpira tega mnenja in za Mojmirja I. Nitransko bržkone nij bilo ločeno od Moravske.

Prebivalci teh pokrajin so bili večidel Moravani, ki so se v te kraje, zapuščene od Avarov trumoma naselili posebno takrat, ko je vladal tam knez njihovega roda; na zapadni strani so bivali korutanski Slovani; tudi nemških naselnikov je bilo precej posebno iz Bavarskega.

Jako važno je prašanje, v kakih razmerah je bila ta država s Franki. Gotovo se je Privina na to navezal, da je kot vazal svojemu gospodu, posebno Ludoviku vernost in uslužnost obljubil. To dobo je nastala vojska med Mojmirjem I. in Ljudovikom Nemškim. O uzrokih se nam nikjer ne pripoveduje. Mogoče je da je Ljudovik po nemumu za Mojmirja žaljivem Privini Nitransko izposloval in da se je Mojmir krepko branil proti temu, da bi izgnani Privina na mejah moravske vlasti dobil leno. V fuldenskih letopisih čitamo, da se

sum, da je kidal blato v Tagblattu (kako se to vjema!) na naš Sokol ob času izleta v Cirklje in Loko. Da bi se ne dal ta človek nadomestiti s katerim Slovencem? tega ne verjamem.

Iz Ptujja. 31. avg. [Izv. dop.] Pretečeno sredo je zapustil naše mesto 32. bataljon loveev, kateri je tri leta tukaj v posadki bil, in šel je na svojo novo posado na Zid blizu Dunaja. Ta bataljon se je iz moravskih Čehov sestavljal; prostaki niso drugega jezika znali, nego češkega, in vendar so se s tukajšnjim prebivalstvom, posebno kar ga k ženskemu spolu pripada, na skoren dobro razumeli. Prosti vojaki so bili vseskozi poštenji, nikoli nij od njih nič hudega čuti bilo. Častniki so bili po rodu večidel Čehi, ali nekateri tudi Nemci, Srbi; vsi so vendar dobro češki govorili, ker nobeden nij prije častnik postal, dokler se nij češkega jezika naučil. Ž njihovo priljudnostjo so se v vseh krogih tako prikupili, da je bil pri njihovem odhodu en glas: ka si boljše posade želeli ne moremo. — 26. tega meseca je bila veselica tukajšne glavne šole v tako imenovanem „Hrastju“, pol ure za Ptujim. Šola ima 4 razrede, in jo obiskujejo otroci slovenskih in nemških starišev; slovenski jezik vendar skoro vsi znajo, akoravno se v šoli ne uči. En teden poprej je bi že načrt te veselice razglašen, da bode godba, dva govora šolarjev, in sicer eden slovenski, eden pa nemški, in da se potem bodo slovenske in nemške pesmi popevale. Naučila sta se tedaj dva šolarja primerne govore, in sicer eden nemški, eden pa slovenski. Oba sta izvrstna šolarja, in stariši kakor tovariši so se veselili, oba ta mladenca govoriti slišati. Neke ure pred veselicco je bil načrt veselici po mestu na ogle priplepljen, vendar poprej razglašenemu celo različen. Na kratko je bilo naznanjeno, da pri veselici bode godba sviralala, da bode en nemšk govor šolarja, potem šolskega ravnatelja, in mestnega župana, na slednjo pa se bode „Wacht am Rhein“ popevala! Tako je v istini tudi bilo. Slovenski šolar nij več smel slovenski govoriti, pesem se nij slovenska nobena, nemška pa tudi druga ne, kakor „Wacht am Rhein“ pela. Tako se naša mladež odgojuje. Ali to nij preziranje in razžaljenje starišev, slovenskih šolarjev, razžaljenje nežnega čutja mladeži? Kdor razume nalogo ljudske šole, mora priznati, da ta v tem obstoji, nedorasli mladeži tisto stopnjo narodnega, človečanskega, in religioznega izobraženja dati, na katero se vsak in za vse spraviti mora. Nj. veličanstvo, naš cesar je pred nekimi dnevi v Olomuci proti deputaciji učiteljskega društva v kratkih in tehtnih be-

sedah učiteljem pravi pot šole tako narisal, „kaj on od učiteljev pričakuje, da bodo za narodno izobraženje skrbeli, in si prizadevali, šolsko mladež za domoljubne, avstrijsko misleče državljane odgojiti“. Presv. cesar nij rekel, da učitelji morajo iz šolske mladeži za Nemce ali celo Pruse vnete ustavoverne državljane napraviti, kakor se to pri nas po vseh kotih, celo nežni šolski mladeži naglašuje, ker to nije naloga šole. Kar vsako mladostno srce razveseljuje in blaži, kar prikazni vsakdanjega življenja razjasni, kar otroku zmožnost da, v djanski svet z odprtimi očmi pogledati, kar duh izobrazí, to se mora mladeži ponuditi. — Nežno mladež že s političnimi strankami seznaniti, v mladeži politično čutje zažigati, med mladež politično razprtijo sejati, se pravi mladež ostrupiti, na njo greh delati. Nemamo mi lepe cesarske himne, kaj nas „Wacht am Rhein“ briga? Take pesmi naj zmagovalci pojejo, mi že dolgo časa nemamo več uzroka, se s takimi pesmi kinčati. Ali žalibože, pri nas je že tako daleč prišlo, da se tisti, kateri „Wacht am Rhein“ peti nočejo, pregrehe zoper „domovino“ krive storijo. — Učitelji in šolski očetje pa se s takim obnašanjem tudi proti starišem zagrešijo. Otroci so že od narave starišem in obiteljem poverjeni; njihova, in ne države, ali šole prva skrb je odgojenje mladeži. Učitelji in šolski očetje ne smejo tedaj s šolsko mladežjo neomejeno igrati. Otroci so jim samo poverjeni, da je odgojijo. Gotovo pa je, da ta odgoja otrok vsem starišem nije po volji, in njih volja se ne sme prezirati. Naj imajo do naših otrok pravico učitelji, šolski sveti vsake vrste; ali nikdo nema pravice, naših otrok politični stranki žrtvovati, ker žrtva je več vredna, kakor tisto, kar žrtvo zahteva. — Naša glavna šola je tudi šolski program izdala, se vé da v nemškem jeziku, ali o njem govoriti nije vredno, ker najpred bi potrebno bilo, gramatične pogrške popravljati, katerih je več, kakor besedi.

Iz Globokega (pri Brežicah,) 1. sept. [Izv. dop.] (O založnici.) Slovenci smo nekoliko počasni ter lezemo polagoma za drugimi v osnovanji koristnih naprav. Veselo je pa vsekako, da smo se začeli enkrat vsaj gibati in gospodarsko stanje si zboljševati. Očitna korist nas bode še bolj spodbujala, da si krepko v roke sežemo in s združenimi močmi svobodo priborimo ter se odtrgamo nasprotne pomoči, in sami si pomagati skušamo. Veselega srea vam poročam, da smo prvi korak k temu že storili. K shodu slov. kat. društva na Globokem, ki šteje 134 udov, se je v nedeljo 1. t. m. zbralo nad 100 udov in z vese-

ljem so pozdravili namen rodoljubov: ustanoviti založnico, kar ljudstvu očitno kaže, da rodoljubi ne ljubijo z besedo, temuč tudi v dejanji. Osnovni odbor, enoglasno odobren od nazočega ljudstva, je sestavljen iz naslednjih gospodov: Dr. Srebre, I. Tanšek, F. Mikuš, mestni župnik, I. Drobnič, kaplan v Pišecah; Zevnik Martin, posestnik na Malemvrhu; Držanič Martin, posestnik v Mihalovcah, Arnšek Frané, posestnik v Vidmu, Urek Janez, posestnik na Globokem in Cetin Jožef, posestnik iz Mosteca.

Upanje, da se slovenskemu ljudstvu potrebna založnica kolikor mogoče kmalu ustanovi, je popolnoma opravičeno, kajti reč je prišla v vrle roke; vendar naj nam bo tukaj dovoljeno še enkrat prositi gospode odbornike, da se brez zamude dela lotijo, da se nam kmalu napravi založnica; druge rodoljube pa vse prisrčno vabimo in prosimo, naj podpirajo založnico s svojim denarjem: Brez skrbi ga bodo zamogli izročiti Breški založnici; dobivali bodo zvesto svoje obresti, naj lepše obresti pa bode za rodoljubna srea zavest, da se je ljudstvu v gospodarskem oziru izdatno pomagalo.

Onemu gospodu pa, ki je pri zadnjem tukajšnjem shodu misel, ustanoviti založnico, sprožil, kličemo radostno: „Hvala in slava!“

Iz Celovca. 2. sept. [Izv. dop.] Iz večrajšnje skupščine nemških učiteljev naj vam še nekaj bolj zanimivih in pikantnih reči sporočim. O govornikih imam to omeniti, da se je tistim najbolj ploskalo, ki so udrihali po „dunkle Mächte“ ki so sami sebe imenovali „Weltverbesserer“, duhovščino in slovansko narodno stranko pa „Weltverschlechterer“ in ki so borbo Slovanov avstrijskih krstili za „Nationalitätenschwindel“. Smešen je bil sklep tega zbora, da naj bi se telesno kaznovanje zopet v šolo uvedlo, katero je bilo ravno od teh učiteljskih zborov odpravljeno; ne manj smešen sklep je bil ta, da naj ima vsaka poedina šola pravico zbirati si učne knjige po svoji volji. Še drugo večjo bedarijo je hotel ta zbor skleniti, katero je bil nek Dunajčan na dan spravil; predlagal je namreč, da naj bi le tiste šolske postave zadobile veljavo; katere potrdi deželni učiteljski zbor. K sreči tega učiteljskega zbora so nekteri nazoči učitelji molče spoznali, da bi to bilo prenarejenje sedanje „Verfassunge“, da za to učitelji nijso kompetentni; predsedništvo je potem to nekako zmečkalo, da omenjeni predlog nij prišel na glasovanje. Iz cele te skupščine sem posnel, da so jo vodili le dunajski učitelji, katerih puhle fraze so vsi drugi zvesto poslušali. Opozicije nej bilo nobene, pa saj bi govorov v nasprotnem

je Ljudovik leta 846 proti Moravanom napotil, ki so se hoteli od njegove države ločiti, da je brez velikih težav Mojmirja pregnal in na moravski knežji sedež Mojmirjevega sinovca Rostislava posadil. Nad tem nij dvomiti, da je Rostislav Ludoviku to delo polajšal in tudi to si smemo domisljevati, da hudi Privina nij miroval nego morda iz izhodne strani na Moravsko udril. Bila je to prva in edina priložnost, se maščevati nad sovražnim Mojmirjem — a Slovan Slovanu ne odpušča rad. Morda si je Privina takrat Nitransko takoj usvojil. Brez namena gotovo nij Ljudovik Privine postavil na stražo do pokrajin dotikajočih se Moravske, in Privina se je skazal zanesljivega. Sam neznani pisatelj solnograški določno pripoveduje, da je bil Privina v kraljevi službi marljiv.

Pa še po drugem poti se je trudil Privina hvaležnega se skazati Ludoviku prisvojivši si načelo Karlovcev, da se po razširjenju krščanstva posvetna moč najkrepkejše utrjuje. Delal je vsemi močmi na to, da bi se prebivalci njegovega lena spreobrili k veri Kristovi. Duhovenstvo solnograško je že zdavnaj vspešno delovalo, pa poznejši burni časi za boj z Bulgari so zopet vse uničili. Še le po prizadevanji Privinovem se je začelo krščanstvo v pokrajinah med Rabo, Dunajem in Dravo razširjevati. Število krščanskih naselbin se je pomnoževalo in Privina se je trudil za cerkveni red. Po njegovem trudu so dobili solnograški nadškofje

v dolnji Panoniji neobmejeno pravo v cerkvenih rečeh. Izvzemši solnograške duhovnike se nij smel nobeden tuji duhovnik več kakor tri mesece v teh krajih zadrževati razen kadar se je mogel z listom izpričati, da je odvezan od vseh dolžnosti do svoje škofije in da se je podredil solnograškemu nadškofu.

Privinovo mišljenje proti Nemcem in gorljiva pobožnost je bila hitro nagrajena: Ljudovik mu je dal vse krajine, ki jih je imel v leno, v last.

S tem je bilo dozrajno leno panonsko povzdigneno v kneževino in Privina je bil knez imenovan. Morda se je za teh dob Privina vladar cele Panonije imenoval.

Povišenje Privinovo se je zgodilo 12. okt. 848. leta po pismu v Ratisboni izdelanem, iz katerega nam je še obsežek in imena podpisanih znan. Podpisani so Liutpram solnograški nadškof, frizenski, ratisbonski in pasovski škofje, Karlman in Ludovik, sina Ljudovika kralja Nemškega, Arnošt, grof češke marke, Radbod, grof izhodne marke, Werinher, grof gornje Panonije in Pabo, grof korotanski. V listini je bilo napisano, da ostanejo posestva, ki jih je imel solnograški nadškof dozdej v deželi, njegov imetek.

Kako so se s tem povišenjem Privinovem razmere k Nemcem spremenile, se ne da določiti, samo to vemo, da Privina nij smel ob svojem nobeni cerkvi in nobenemu samostanu kako

posestvo podariti in da je potreboval dovoljenja od nemškega kralja, sploh si pa smemo misliti, da se njegove dolžnosti nijso posebno pomanjšale, in da je povišenje bilo bolj formalno kot istinito. Seveda še nij bila država Frankov takrat v taki meri kakor za Karola Velikega uredjena, razdeljena je bila zopet med Karlove, pa le samo zaradi tega, ča bi se lože vladalo. Do te dobe pa se to nij zgodilo, da bi kdo izmed Karlovcev tujemu knezu bil tak znamenit kos v last podaril in vsiljuje se nam misel, da so morali biti odločni uzroki za to.

Naj verjetniši se nam to dozdeva, da je že takrat Ludovik Nemški častilakomnih naklepov najstarejšega svojega sina Karlmana se bati začel, tega Karlmana, ki je pozneje v zvezi z drugimi neprijatelji se krepko svojemu očetu nasproti postavil. Morda je sprevidel Ljudovik, kaj ga čaka in si je hotel Privino kot věnega in zanesljivega pomočnika za vsak slučaj pridobiti; morda se je z druge strani bal, da ne bi utegnil Rostislav korakaje premišljeno po izgledu Mojmirovem doleno Panonijo si usvojiti, ker je samo danaj zabranjeval prehod in ker so Moravani celo deželo posedli. Morda si je domneval, da bi knez moravskega plemena navezan z lastnim haskom na nemško državo najbolje mejo varoval; ker je še vrh tega sorodnega vladarja moravskega sovražil. To so bili uzroki, da je bil Privina povi-

smislu ne bi hoteli poslušati. Dunajski učitelji so drug drugemu hvalili, vsak govornik je počastil svojega predgovornika rekoč: kako temeljito je govoril.

Včeraj popoldne bil je zbor okrajnih in krajnih šolskih svetovalec, ki pa je tudi po večjem le prazno slamo mlatil, kajti noben govornik nij povedal nič temeljitega in jedrnatega. Pri tej priliki so največ še politiko tirali. Klerikalnost, narodno gibanje slovanskih narodov, in prejšnje ministerstvo jim je bilo na poti. Tako so bili proti predlogu, da bi krajni šolski svet imel pravico, učitelje za službo predlagati. Rekli so: v okrajnem šolskem svetu so v večjih deželah še klerikalni in narodni (slovanski) elementi, kateri bi volili „fortschrittsfeindliche“ učitelje, to je posebno poudarjal Stopper iz Radgone; kateri je tukaj mislil na slovensko gibanje po naših deželah.

Iz Prage, 3. sept. [Izv. dop.] Med tem kar vam nijsem nobenega dopisa poslal, so nas Čehi, kakor ste brali, zopet nekolikokrat kot popolnem tepene in uničene napovedali. Ne na nemško veselje, živimo še vendar naprej v zdravju, če prav ne zmerom v veselji. Oficijski glasi govoré kakor bi bil boj s Čehi še le od Hohenwarta sem. Zakaj ne omenjajo, kako so se borili z nami absolutizem, Bach, Schmerling, Auersperg I., Taaffe, Hasner, in vsi pali, mi ne. Vi ustavoverci — pravi „Pokrok“, nijste novaki v boji proti nam, mi vam moremo na las pokazati, kje imate plavo kožo, od udarcev, ki smo jih mi vam založili. Vi dobro veste, da češko opozicijo nijste pobili, čemu sami sebi lažete. —

Zdi se mi dobro navesti, kako „Pokrok“, organ narodne stranke starše barve, v nedeljski številki v uvodnem članku sodi o konservativcih. „V federalističnem taboru — pravi — nij samo več narodov, temuč tudi več strank, ker ste v vsakem narodu na svetu najmenj dve politični méri ali dva pravca, eden povse konservativni, drugi bolj liberalni. Ker federalistični program hoče Avstrijo osnovati na podlogi historičnih podstav, nij nič naravnejega na svetu nego to, da ž njo glasujejo oni stanovi, ki so prej edini glas imeli v historičnih dobah, zdaj upajoči, da v manjših zborih več dosežejo za svoje „stanovske“ pretenzije, nego v državnem zboru na Dunaji. Mnogi iz teh konservativnih faktorjev mislijo po dobljeni zmagi igrati sami prim, in druge odriniti. Vendar to ne pojde. Brez kompromisov in v vzajemnih ustopkov med posameznimi strankami narodnimi, ne more noben narod vladati. Kako daleč potem v praksi pojdejo, tega denes nihče ne ve jasno, to bode

šen za vojvodo leta 848. V sledečih letih je Privina posebno na cerkvenem polju deloval. Veliko cerkev, katerim je Privina bil temelj poprej položil, je bilo dodelanih; samo blagosloviti jih je še bilo treba. Končno je 850 prišel nadškof solnograški, Liutpram v Panonijo in je blagoslovil 24. prosinca tega leta prvo cerkev v Mosaburku, na čast in hvalo Mariji postavljeno. V sledečih letih je še Liutpram mnogo božjih hramov v drugih občinah blagoslovil; te občine pa so ali do cela zginole, ali pa so spremenile svoja imena, tako da jih z imeni, v virih najdenimi primerjati ne moremo. Samo na dveh mestih, kjer so bile takrat cerkve blagoslovljene spoznavamo še današnji Ptuj in Pétikosteli (na desnem bregu Donave proti Bulgarskemu). Zraven tega je Liutpram namestil pri cerkvah potrebne duhovnike in skrbel za cerkveno upravo, v čem ga je Privina lepo podpiral.

V poslednjih letih svojega življenja se je Privina posebno za to trudil, da bi v svojej kneževini cerkveni red tako utrdil, da bi se več uničiti ne mogel.

S tem smo povedali vse, kar nam viri o Privini in njegovem vladanju v Panoniji pripovedujejo. Njegovi ostali čini in delovanje do smrti je popolnoma neznan.

Kronisti tega časa obračajo vso pozornost na važne boje, ki jih je imel Rostislav z Ljudovikom bit.

(Dalje prih.)

odvisno od parlamentarnih vodjev in od zadnje zmage. Ako konservativci s svojimi koneksijami zmago dobodo, terjali bodo od liberalnejih narodnih elementov koncesij, če bodo pa narodne stranke z lastno silo zmagale, dobodo konservativci menj koncesij, ali prav malo. To so jasne in stare pravde. — Tako Riegrov organ. In tako sodijo tu vsi narodni krogi, k večjemu da so „Nar. Listy“ še radikalnejši. „Pokrok“ pak na koncu stavi modri svet, naj se federalisti, konservativni in liberalnejši, med seboj ne kavsajo, ker nij primerno in vsem škodi. Zato je — pravi „Pokr.“ nepolitično od konservativnih organov, če surovo zmerjajo slovanske liberalne, kakor je tudi neumno konservativce pitati s „fevdali“ in „farji“ (kněžouri). Tacih dečakov imamo žalibog mnogo. Ti pred odločilno bitvo z vzajemnim sovražnikom, eden drugega tepó. „A protež vice taktu, vice taktu!“ — več takta.

Posebnih dogodkov sicer tu v zdanjem stanju nij. Narod nekako počiva, kadar bode prišel trenotek, bode zopet ves po konci. Zdaj se dela v manjših družtvih in tiho. Celo afera s Skrejšovskim ne dela več hrupa, kakor od početka. Preverjeni smo, da bode konec cele stvari: — blamaža Nemcev in vlade, ki je bila naivna dovolj, misliti da bode stranko uničila, če enega vodca zapre, ki ga dolži da je baje nekoliko novcev dolžen.

Iz Dunaja, 3. septembra. [Izv. dop.] Nemec zna nehvaležen biti, posebno ustavoverec. Na vse štiri vetrove bi se bila nemška svojat razpršila, ko bi ne bil báratom Magjar pritekel in Hohenwarta pomagal strmoglaviti ter posadil krivico na vladanje, kakoršna se na krmilu tudi v ogerskem orszagu šopiri. A slabo zahvalo si je zaslužil. Ustavoverni časopisi denes že surovo mlati po Magjarih. „N. fr. Pr.“ jih brije denes v prvem članku, jezé se, da se vtikajo v zunanjo politiko, in nasvetujoč, naj se še — Adolf Auersperg vtika, t. j. naj gre kot kontrolor v Berlin, da se bode pač gotovo vse v nemškem duhu vršilo. Isto tako drug organ ustavovercev, „Morgenpost“ ostro zabavlja magjarski zunanji politiki. Nam je prav.

Te dni bode torej že mnogo obrani in ogorjeni shod treh cesarjev v Berlinu. Jaz bi sodil, da nam nij treba radovednim biti nanj. Ne bomo nič važnega, nič novega slišali. Čuli bomo, kako so se mogotei po Berlinu vozili, kako je ljudstvo zijalo, kako stanujejo in jedo — vse važnejše reči pa se bodo za zaprtimi durmi vršile, nevidne za nas. Ugibali bomo mnogo, vprašanje pa je, da-li kaj ugenili. Najbrž bodo diplomati sami tudi „ugibali“, ker bodo hoteli — drug drugega ukaniti.

Kako so se nekđaj ustavaki srdili nad „skrivnimi plani“ Hohenwartovimi! Naglavni greh jim je bil, da nijso videti mogli, kaj se snuje. A evo! Lasser ima tudi skrivni plan. Kako se prav za prav dela prenašanje volilnega reda za državni zbor, namreč direktne volitve, o tem živa duša nič ne izve, eden poroča to, drugi eno. Stvar je menda ta: ministerstvo ne ve kaj in kako bi, zato minister Lasser tiho in sam „grunta“, kako bi Slovonom žile porezal in korenine izpodkopal. Težak nalog, bóga mi!

„Tagespresse“ prinaša pismo necega pruskega oficirja; ta oficir pravi: „kaj se neki trudite za Avstrijo, kakor zrela gruška padete brez boja (!) Prusiji v žrelo, na to dela skoro vse nemško časopisje (katero je v skrivni pruski službi).“ Lepe reči. To je ustavoverje! To današnji vladni sistem? To vlado bi Slovanje hvalili?

Politični razgled.

Minister Auersperg je, kakor oficijozna „Bohemia“ piše, rekel nekemu ustavaku, da on in njegovi, z reformo direktnih volitev „stoji in pade“ — bog daj, da pade.

V Pragi so bili v zadevi Skrejšovskega še trije sodelavci časopisa „Politik“ zaprti.

Ogerski zbor je bil včeraj v Budi odprt. O

prestolnem govoru cesarjem ne moremo imeti še poročil. Skrajna levica se nij udeležila otvorenja, ker nij bilo v Pešti. Pač pak so bili nazoči Hrvati.

Na Moravskem se trudi sedanje ministerstvo z vsemi močmi nemogočo storiti za vse veke zopet češko državopravno večino v deželnem zboru. V tem prizadevanji so vladi posebno češka društva na poti. Za to jih zapredoma razpušča. Že je postala zabožnica in posojilnica v Prostejovu žrtva moravskega c. kr. namestništva in še mnogim drugim društvom se enaka osoda obeča. Moravsko c. kr. namestništvo je pri založnici in posojilnici v Prostejovu med drugimi grehi našlo tudi hudo delstvo, da je založnica za volitve v deželni zbor leta 1871 (pod Hohenwartom) denar posojevala. Kaj so taki izgovori pri razpuščevanju vladi nemilih društev vredni, ve ves svet. Sicer pa se poroča, da bode cela vrsta českých društev na Moravskem „zarad seganja v politiko“ ali „prestopanja pravil“ itd. razpuščena. Na drugi strani pa nastajajo nova češka društva in ravnokar se je v Brnu češko politično društvo oživotvorilo.

Iz Poznanjskega dohajajo vedno hujša poročila o nasilnem ponemčevanju tamošnjih poljskih občin po Prusih. Pruske oblasti skrbé, da se Poljaki očitno njihovemu nasilstvu uprejo in ko se to zgodi, zapro uradniki poljske šole, odstavijo poljske duhovnike, naganjajo poljske posestnike s njih zemljišč in dajejo potem zeniljo nemškim naseljencem iz Brandenburga (nekdanjega Brani-bora) in drugih že več vekov ponemčenih pokrajin.

Denes ima ruski car v Berlin priti. Knez Gorčakov je že tam. Jutri pride avstrijski cesar.

Največ se nemški časopisi pečajo s premembo v bavarskem ministerstvu. Dozdanje prusofilno ministerstvo bode odstopilo in Gaser, federalist ali „partikularist“, ima nálog drugo ministerstvo sestaviti. To nemškim novinam, ki so komaj čakale, da bi se vse Nemško poprutilo, vsakako nij ugodno. Bavarski kralj je pruske prevzetnosti sit, za to pa ga Bismarkove novine ostro napadajo.

O katoliškem vprašanji na Nemškem prinašajo ruske „Birž. Vedom.“ članek, v katerem kažejo nevarnosti, ki prete Nemčiji iz proganjanja katoličanov. Članek se začneja s prorokovanjem Macaulay-evim: „kadar bode potnik iz Nove Seelandije na Temso pripeljal se pogledat porušine ali razvaline Londona — bode še katoliška cerkev močna stala.“ Proti temu prorokovanju se Bismark napenja. Ali bo zmagal? Ruski list meni, da se bode katolicizem v stiski vezal z internacionalo. Zato naj bi Evropa ohranila v teh rečeh pameten konservatizem. Nemčija pa na tem potu svojo edinstvo v nevarnost stavlja.

Razne stvari.

* (Denarno gospodarstvo pri zavarovalni banki „Sloveniji.“) Pri seji upravnega odbora „Slovenije“ 1. sept. t. l. so bili ti-le uradniki v službo vzeti. G. Treuenstein kot upravni direktor z letno plačo 3.000 gld., in pri potovanji II. razred na železnici in 10 gld. dnevnih diet; — knjigovodja g. Kaliz(?) z 2.000 gld.; — g. Drenik 1.800 gld.; g. Kadivnik 1000 gld.; g. Železnikar z 800 gld. Za vsakega 4 direktorjev, ki so gg: Andrej Pirnat, dr. V. Zarnik, dr. A. Valenta, K. Ahčin, — se je dogovorila mesečna plača 50 gld. in 5 gld. za vsako sejo posebej, kar znese na leto okolo 900 gld. plače za vsakega. — Predno se je banka ustanovila, je bilo 7.688 gld. stroškov, kateri se bodo zdaj izplačali. Stroški pri vpisavanji akciij, stroški za polišstva in tiskovine in dozdanje uprave zneseo vкуп 28.000 gld. Pri eskomptni banki je založeno 147.000 gld. Akcijonarjev je 1000.

* (Upornost.) Vojak, rezervist Krištof, doma nekje od Poličan, je 19. avg. začel v kasarni mariborski v pijanosti razgrajati, nij ubogal oficirjev in pozivljaj kakih 100 okolo stoječih tovarišev, naj pod njegovim vodstvom po-

bijejo svoje predpostavljene. Za to je bil pred-
včeranjem obsojen pri vojaški sodnji zavoljo
zločina upornosti, prestopka nepokornosti in poš-
kodovanja eraričnega blaga na 2 leti teške ječe,
poostrene z vsak mesec enkratno temno ječo in
postom (vsak 19. dan v mesecu.) Ta sodba mu
je bila brana v pričo celega regimenta. Pri vo-
jaški sodnji sta bila kot sodnijska prisednika
Slovenca: reserve-lejtant dr. Glančnik, sicer
koncipijent pri dr. Janku Srncu v Mariboru, in
reserve-lejtant dr. Josip Srnc, sicer koncipijent
pri dr. Srebretu v Brežicah.

* (Isterski deželni odbor) snuje za-
konske dodatke k šolski postavi za Istro. „Naša
Sloga“ pravi: „Mi smo zahvalni slavnemu odboru
što ovako lepo skrbi za naše šole i za naše učitel-
tstvo; ali mu z druge strane iskreno kažemo,
da sve to neće Istri pomoći, dokle ne budu istar-
ske šole za Talijane talijanske, a za Sla-
vene slavenske. Što mu se varati koristi, nego
neka otvori oči te predloži saboru, neka sledi za-
kon naravi i razuma, pak će vidjeti, kako će bit
Istra u najkraće vrijeme izobrazena zemlja, ako i
ne bude sva italijanska.“

* (Istrani) so imeli občinske volitve. Na
nekaterih krajih so narodnjaki zmagali; to kaže
da se tudi v Istri počenja narodno delovanje. Iz
Pazinščine se tržaški „Slogi“ piše: „Ja vam o tih
izborih nemogu drugo reći, nego da su nam išli
za rukom, kako smo sami hotjeli. Pazinec neima
u novom zastupstvu nego 10, a drugi, njih 20 na
broju, su vsi izvanjski. Što smo dakle rekli, to
smo i učinili. Zato i moram, da javno pohvalim
naš ovudnji dični narod; jer je ovom prigodom
pokazao, do se zna baš muški držati. Da se
nepismenim biračem olahča izbor, bili su s privo-
ljom c. k. oblasti postavljeni od jedne i druge
stranke javni povjerenici, koji su imali napisati
dovoljan broj listićah s imenim predloženikah iliti
kandidatah svoje stranke, da se u dan izbora na
biralištu i prije porazdiele onim, koji bi god za
nje pitali. Birači izvanjske stranke su sami i do-
brovoljno hodili k svojim povjerenikom po listiće
iliti buletine, a protivna stranka nije imala svojih
baš komu dieliti. Ovakov narod nemože i neće
propasti, jer gdje je sklad i sloga, tu je i bla-
goslav božji. Sad su videli i naši protivnici, što
možemo kad hoćemo.“

* (Kranjska trgovsinka z bornica) je
v svoji seji 30. avgusta t. l. sprejela sledeče pred-
loge: 1. naj se v Ljubljani sedanjim terjatvam
umeteljne industrije primerna obrtniška šola
ustanovi; 2. naj se posebna pozornost obiača na-
pravljanju zobcev (špic) v Idriji; 3. naj se usta-
novi žagarska šola v Radolici; 4. za oživljenje v
nadarjenem našem narodu spečega umetelnega
nagiba naj se utemelji akademija za umetelnost
v prosepah malarstva, modeliranja in kiparstva.
Profesorjem, ki v nedeljski obrtniški šoli učijo,
priznale so se nagrade.

* (Med predlogi za štajerski deželni
zbor.) kateri bodo po poročilu „Grazer Ztg.“ v
letošnjem zasedanju obravnavani, nahajamo pred-
loge o reviziji občinskega reda, o odpravljenji
gorske učilnice v Leobnu, o povišanji plač dežel-
nih uradnikov, o odpravljenji šolnine, več pred-
logov o vredjenji zdravilstva, ubožnih ustanov itd.

* (Rojanska čitalnica) je ravnokar dala
napraviti sliko unrllega pesnika Šimona Jenk ota
na platno, katero bo delal naš mladi umetnik
Šubie na akademiji v Benedkah za prav nizko
ceno. Ker smo dolžni podpirati umetništvo, zlasti
pa slikarjio, vabim torej vse rodoljube, kdor si
želi lepi spominek vrlemu pesniku napraviti vsake
velikosti, naj se obrne pismeno do mene. Rad bom
poročal o vsaki reči. Ivan Dolinar, tajnik.

* („Vipavski Sokol“) napravi 8. sept.
ob 7. uri zvečer v čitalnični dvorani besedo. —
Izvestje: Tombola; „Zgabljen zvezda“, deklama-
cija; „Starost — slabost“, vesela igra v enem de-
janji; po igri ples na domačo godbo; med besedo
petje. K tej veselici vse n a r o d n o občinstvo uljudno
vabi „Sokolov“ odbor.

* (Za tiskovnosvobodo.) V Frankfurtu
je bil te dni zbor juristov, ki je med drugim
sklenil: Tiskarski proizvodi naj se sodijo popolnem
tako, kakor proizvodi drugih obrtov. Odvzete
tiskarskih pravice vsled tiskovnih pregreškov naj
ne bodo pripuščene. Odpravi naj se pri političnih
časopisih potrebnost koncesije, kavcija, kolek, za-
časno ali trajno ustavljenje, oddavanje dolžnostnih
eksemplarov, odtegnjenje poštnega debita. Konfis-
kacije naj se ne pripuščajo. — Tako mislijo ne-
priistranski juristi o svobodi tiska: drugače
seveda „ministerstvo juristov“ v naši blaženi Cis-
lajtani, ki konfiscira, zapira, prepoveduje, „nepri-
stranske“ porotnike delegira — in se pri vsem tem
drzne imenovati se „liberalno!“

* (Študentovski dom.) Vsled velike dra-
gote stanovanšč v Pragi, ki posebno nemilo tudi
študente zadeva, misli nek podvzetnik postaviti v
zlatej Pragi hišo navlaš za študente. V tej hiši
bodo večinom stanovanja za posamesnike, pa tudi
stanovanja za več študentov vkup. Zraven tega
bode v onej hiši restavracija, salon, čitalnica in
knjižnica, katero zadnjo misli podvzetnik z darovi
študentovskih prijateljev napolniti.

* (Dr. Costa) je te dni en večer v ljub-
ljanski čitalnici po nemški (slovenski se še nij
naučil) vpil in sikal na „Slovenski Narod“ s kras-
nimi izrazi „germanske sokrvice“ kakor so: „das
Schandblatt“ — „Saublatt miserables“ —
„Lausbuben“ itd. — Kdor veruje, da so ti pri-
imki omikana replika, in da so prikladni, temu
bode dr. Costa odstopil vse svoje pravice do me-
dalje ali zatega ordena, za katerega je pri
slavnem sedanskem možu, Napoleonu III., beračil,
kakor je iz „bettelbriefov“ razvidno, katere je fran-
coski bibliotekar Brodier izdal.

Poslano.

Gledališko naznanilo.

Od veleslavnega deželnega odbora kranj-
skega je bilo meni udano podpisanemu podeljeno
podvzetstvo tukajšnjega deželnega gledališča za
zimsko saisono 1 1872 in 1873.

Brez da bi navajal hvalilna naznanila se
oslobodujem le naznanjati, da mi bode v svesti
resnične volje in neomahljive delavnosti v korist
mojega poklica, najprijetnejša dolžnost, pridobiti
si udeležnost in spoštovanje čestitega p. n. občin-
stva in si je ohraniti. Mislim, da se smem pona-
šati z veselo nado, da se pri zadostni vsestranski
marljivosti ne bode odrekla meni in mojim soča-
nom ista dobrovoljna udeležnost, brez katere ne
more vspeha imeti umetnišk zavod, in tedaj za-

upno pokladam svojo in svoje družbe bližno bo-
dočnost na Vaše srce, katero naj s prizanesljivo
dobroto spodbuja, kar se mu zdi vrednega. Zatorej
zaupno kličem „z bogom in Vašo naklone-
nostjo.“

Sledeča naznanila se ob enem objavljajo na
prijazno znanje:

V Četrtek 26 septembra t. l. popoldne ob
4. uri se bodo oddajale v gledališkem poslopji
tako imenovane „lože gledališkega fonda“
po dražbi največ ponujočemu. V soboto 28. t. m.
se začne gledališka saisona. Za prve tri po-
skušne igre v okrogu igrokaza, burke in
opere se izprosijo naznanila za sedeže in abo-
nement na iste v četrtek 26. t. m. in petek 27.
t. m. v stanovanji imenovanega v C. Kollmanovi
hiši št. 25 (zraven gledališča v 1. nadstropji)

Z visokim spoštovanjem udani

Jožef M. Kocky,

gledališki direktor.

V Ljubljani, 1. septembra 1872.

Dunajska borsa 4. septembra.

Enotni drž. dolg v bankoveih	66 gld. 50 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	71 „ 40 „
Napol.	8 „ 70 „
C. k. cekini	5 „ 26 „
Srebro	107 „ 50 „

Naznanilo.

Na trirazredni šoli v Šmarji blizo Jelš
je izpraznjena služba s plačo 500 goldinarjev.
Prosilci naj svoja pravilno obložena in zmožnost
v slovenskem jeziku dokazujoča prosila vložijo do
25. septembra 1872 pri krajnemu šols. svetu v
Šmarji.

Okrajno šolsko svetovalstvo v Šmarji,

12. avgusta 1872.

(172—2) Predsednik: **Franz** m. p.

Oglas.

Izurjen notarski pomočnik (nij ravno treba
mu biti pravnik), dobi stalno službo pri notarju
Edvardu Knezu pri St. Lenartu v slov. Goricah.
Polno znanje obeh deželnih jezikov, potem zve-
stoba, marljivost in treznost strogo se zahteva. —
Bližnje do 30. kimovca 1872 na ustmeno ali pi-
smeno vprašanje. (169—3)

En izurjen odvetniški koncipijent,

vešt Slovenec, dr., želi svoje mesto premeniti. Advo-
kati, kateri na koncipijente reflektirajo, naj izvo-
lijo poslati pisma uredništvu „Slov. Naroda“, ka-
tero iz postrežnosti posreduje.

Menjavnica dunajske komisijonske banke

Schottenring 18,

emitira.

potegovalne liste

(132—12)

na pozneje zaznamovane vsrke sreček in se smajo že za to k naj-
bolj koristnim šteti, ker je vsakemu lastniku takega potegovalnega lista mogoče
vse glavne in stranske dobitke samemu napraviti in razen tega obresten znesek

30 frankov v zlatu in 10 gld. v bankoveih

užiti.

Vrsta A. (Na leto 16 vzdigatev.)

Mesečne rate à gld. 10 — Po plačanju zadnje rate dobi
vsak deležnik sledeče 4 srečke:

1 5perc. 1860letno drž. srečko za gld. 100.

Glavni dobiček gld. 300.000 s predkupno premijo a. v. gld. 400.

1 3perc. ces. turško drž. srečko za 400 frankov.

Glavni dobiček 600.000, 300.000 frankov efektivno zlato.

1 vojvod. Brunšviško srečko za 20 tolarjev.

Glavni dobiček 80.000 tolarjev brez vsake odštete.

1 Insbruško (tirolsko) srečko. Glavni dobiček gld. 30.000.

Vrsta B. (Na leto 13 vzdigatev.)

Mesečne rate à gld. 6. — Po plačanju zadnje rate dobi
vsak deležnik 3 srečke.

1 3perc. ces. turško drž. srečko za 400 frankov.

Glavni dobiček 600.000, 300.000 frankov efektivno zlato.

1 vojvod. Brunšviško srečko za 20 tolarjev.

Glavni dobiček 80.000 tolarjev brez vsake odštete.

1 Sachsen-Meiningsko srečko. Glavni dobiček 45.000, 15.000 južno-

nemske velj.

Znanja naročila

se promptno in tudi za povzetele store. — Vzdigatveni

listi se po vsaki vzdigatvi franko — gratis razpošiljajo.